

ÕPILASE TOETAMINE

KURESSAARE VANALINNA KOOLIS

Kaasava hariduse põhimõttel

Käesolev dokument kirjeldab Kuressaare Vanalinna Kooli toetusprotsessi haridusliku erivajadusega (HEV) õpilaste toetamisel kaasava hariduse põhimõttest lähtuvalt. Protsess hõlmab seitset etappi alates esmaste tähelepanekute tegemisest kuni vajadusel väliste teenuste rakendamiseni.

Kooli tugimeeskonna moodustavad:

- HEV koordinaator (juhtiv tugispetsialist)
- Eripedagoog/logopeed
- Sotsiaalpedagoog
- Kooli juhtkond (direktor, õppejuht)

Sissejuhatus

Kuressaare Vanalinna Kool lähtub kaasava hariduse põhimõttest, mille kohaselt on iga laps väärtuslik koolipere liige, kellel on õigus saada tuge vastavalt oma individuaalsetele vajadustele. Meie eesmärk on luua keskkond, kus iga õpilane saab areneda omas tempos ja vastavalt oma võimetele.

Toetusprotsess on kavandatud järkjärguliselt – alustades kõige leebematest sekkumistest ja liikudes vajadusel põhjalikumate tugimeetmete poole. Oluline on, et iga samm dokumenteeritakse ning vanemaid kaasatakse kogu protsessi vältel.

Esmased märkajad koolis on:

- Klassijuhataja
- Aineõpetaja
- Tugimeeskond

Toetusprotsessi etappide ülevaade

Toetusprotsess koosneb 7 etapist:

1. etapp – Õpetaja esmased tähelepanekud (0–2 nädalat)
2. etapp – Suhtlus vanematega (2–4 nädalat)
3. etapp – Tugimeeskond kogub esmast infot (1 kuu)
4. etapp – Koolipoolsed tugimeetmed (1–3 kuud)
5. etapp – Õpilase arengu jälgimine (3–6 kuud)
6. etapp – Täiendavad spetsialistid ja väline hindamine (vajadusel)
7. etapp – Otsused ja uued tugimeetmed (peale hindamist)

1 Etapp – Õpetaja esmased tähelepanekud (0–2 nädalat)

Mis toimub?

Protsess algab sellest, et õpetaja märkab klassitöös õpilase juures muutusi või püsivaid raskusi. See võib hõlmata raskusi keskendumisel, lugemisel, matemaatikas, keeltes, töötempot või käitumisprobleeme. Oluline on see, et algne jälgimisperiood annab õpetajale võimaluse koguda tähelepanekuid ja katsetada esmaseid tugimeetmeid enne lisaabi kaasamist.

- Õpetaja märkab, et õpilasel on raskusi õppetöös: keskendumine, lugemine, matemaatika, keeled, töötempo, käitumine vms.
- Toimub algne jälgimisperiood ning õpetaja katsetab esmaseid tugimeetmeid.
- Diferentseerimine – ülesanded kohandatakse õpilase tasemele.
- Lisaselgitused ja lihtsustatud ülesanded.
- Visuaalne tugi – pildid, skeemid, värvikoodid jm abivahendid.

Kes osalevad?

- Aineõpetaja
- Klassijuhataja (vajadusel)

2 Etapp – Suhtlus vanematega (2–4 nädalat)

Mis toimub?

Kui esmased tähelepanekud on kogutud, astub õpetaja kontakti lapsevanematega. See samm on oluline, sest vanemad tunnevad oma last kõige paremini ning kodused tähelepanekud täiendavad koolipoolset pilti. Ühine arusaam lapse vajadustest on eduka toe aluseks.

- Õpetaja jagab vanematega tähelepanekuid ja kogutud näiteid õpilase töödest.
- Arutletakse, kas sarnased raskused avalduvad ka kodus.
- Luuakse ühine arusaam, millist tuge vajatakse.
- Vanemaid informeeritakse kooli tugimeetmetest ja võimalustest.

Kes osalevad?

- Aineõpetaja või klassijuhataja
- Vanemad

3 Etapp – Tugimeeskond kogub esmast infot (1 kuu)

Mis toimub?

Kui esmased tugimeetmed ei ole piisavad ja raskused püsivad, kaasatakse kooli tugipersonal. Tugimeeskond hindab olukorda põhjalikumalt ning otsustab järgmised sammud. Koostatakse esmane ülevaade õpilase tugevustest ja vajadustest.

- Koostatakse esmane ülevaade õpilase tugevustest, raskustest ja õpitulemustest.
- Avatakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaart.
- Tugimeeskond otsustab järgmised sammud: lisatoetus, arenguvestlused, sekkumised.
- Vajadusel korraldatakse ümarlaud, kuhu kaasatakse õpetajad, tugimeeskond, kooli juhtkond ja lapsevanem.

Kes osalevad?

- HEV-koordinaator
- Eripedagoog/logopeed
- Sotsiaalpedagoog
- Õpetajad
- Kooli juhtkond/direktor, õppejuht (kui on vaja otsuseid lisaressursi jaoks)

4 Etapp – Koolipoolsed tugimeetmed (1–3 kuud)

Mis toimub?

Selles etapis rakendatakse konkreetsed koolipoolsed tugimeetmed. Koostatakse õpilase individuaalne tugiplaan või vajadusel individuaalne õppekava (IÕK). Meetmed on suunatud nii õppimise toetamisele kui ka sotsiaalse toimetuleku parandamisele.

- Koostatakse õpilase individuaalne tugiplaan või individuaalne õppekava (IÕK).
- Regulaarsed sekkumised: eripedagoogiline tugi, logopeediline abi, väiksemas rühmas õppimine.
- Tunnisisese eristused ja diferentseerimine.
- Vajadusel rakendatakse hindamise kohandusi (nt rohkem aega, suuline vastamine).
- Sotsiaalpedagoog toetab õpilase sotsiaalseid oskusi ja kooliteekonda.
- Kooli juhtkond (direktor, õppejuht) toetab ressursside eraldamist tugiteenustele.

Kes osalevad?

- Aineõpetajad
- Klassijuhataja
- Eripedagoog/logopeed
- Sotsiaalpedagoog
- HEV-koordinaator
- Vanemad (kinnitavad tugiplaani)
- Kooli juhtkond (direktor, õppejuht)

5 Etapp – Õpilase arengu jälgimine (3–6 kuud)

Mis toimub?

Tugimeetmete rakendamise järel algab aktiivne jälgimisperiood. Eesmärk on hinnata, kas valitud meetmed toimivad ning vajadusel neid kohandada. Regulaarne tagasiside ja dokumenteerimine on selles etapis eriti oluline.

- Tugimeetmeid rakendatakse igapäevaselt.
- Õpetajad täidavad vaheülevaateid ja annavad tagasisidet.
- Vajadusel korrigeeritakse tugiplaani.
- Sotsiaalpedagoog jälgib õpilase sotsiaalset toimetulekut ja kohanemist.
- Tugimeeskond koguneb regulaarselt olukorra analüüsimiseks.

Kes osalevad?

- Õpetajad
- HEV-koordinaator
- Eripedagoog/logopeed
- Sotsiaalpedagoog
- Vanemad (vajadusel)

6 Etapp – Täiendavad spetsialistid ja väline hindamine (vajadusel)

Mis toimub?

Kui kooli tugimeetmed ei too piisavat edasiminekut, soovitatakse välist hindamist. Kool koostab vajalikud dokumendid ning suunab pere Rajaleidja poole, kus saab läbi viia põhjalikuma hindamise ja anda ametlikud soovitusel.

- Vanemad suunatakse Rajaleidja poole põhjalikumaks hindamiseks.
- Kool annab hindamiseks vajalikud dokumendid (õpikirjeldused, arengukaardid).
- Vajadusel kaasatakse Saaremaa Toetava Hariduse Keskuse (STHK) spetsialistid.
- Sotsiaalpedagoog koordineerib vajadusel koostööd Lastekaitsetöötajaga.

Kes osalevad?

- HEV-koordinaator (dokumentide koondamine)
- Aineõpetajad (õpikirjeldused)
- Sotsiaalpedagoog
- Vanemad

7 Etapp – Otsused ja uued tugimeetmed (peale hindamist)

Mis toimub?

Pärast välist hindamist saab kool ametlikud soovitusel ja hindamistulemused. Nende põhjal kohandatakse või uuendatakse tugiplaani ning planeeritakse pikaajaline tugi. Vajadusel tehakse otsus õpilase õppekorralduse muutmiseks.

- Rajaleidja annab hinnangu ja soovitusel.
- Kool kohandab või uuendab IÕK-d vastavalt spetsialistide soovitusel.

- Planeeritakse pikaajaline tugi: temporühm, individuaaltoetus, muud eritingimused.
- Vajadusel suunatakse õpilane Saaremaa Toetava Hariduse Keskusesse (STHK) või Kuressaare Hariduse Kooli (Kingu tn. maja).

Kes osalevad?

- Rajaleidja
- HEV-koordinaator
- Kooli juhtkond (direktor ja õppejuht)
- Sotsiaalpedagoog
- Õpetajad
- Vanemad

Saaremaa Toetava Hariduse Keskuse (STHK) kaasamine

STHK juhtumikorralduse teenust rakendatakse, kui kaalumisel on individuaalne õpe või kooli vahetus. Teenuse eesmärk on tagada, et iga erivajadusega õpilane saaks temale sobivaima hariduse.

STHK suunamise tingimused:

- Läbi juhtumikorralduse teenuse suunatakse haridusliku erivajadusega õpilane Saaremaa Toetava Hariduse Keskusesse või Kuressaare Hariduse Kooli (Kingu tn. maja).
- Suunamine toimub juhul, kui õpilasele on määratud koolivälise nõustamismeeskonna poolt tõhustatud tugi või eritugi.
- Suunamise eeldus on, et õpilase õpetamine tavakoolis on muutunud liiga ressursimahukaks.

Kokkuvõte

Kuressaare Vanalinna Kooli toetusprotsess on kavandatud selliselt, et iga õpilane saaks vajalikku tuge õigel ajal. Protsess on järkjärguline, dokumenteeritud ja kaasav – lapsevanemad on partnerid kogu teekonnal.

Tugimeeskond – HEV-koordinaator, eripedagoog/logopeed, sotsiaalpedagoog – teeb tihedat koostööd õpetajate, juhtkonna ja vanematega, et leida igale lapsele parim lahendus. Vajadusel kaasatakse väliseid partnereid, nagu Rajaleidja, STHK ja Lastekaitse.

Meie ühine eesmärk on, et iga laps tunneks end Kuressaare Vanalinna Koolis turvaliselt, väärtustatult ja toetatult – ning saaks areneda vastavalt oma ainulaadsele potentsiaalile.